

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет біології та лісового господарства
Кафедра фізіології людини і тварин

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

ПСИХО- І НЕЙРОФІЗІОЛОГІЯ КРЕАТИВНОСТІ

підготовки здобувачів

Третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

за спеціальністю 091 Біологія та біохімія

галузі знань 09 Біологія

Кваліфікація: Доктор філософії з біології та біохімії

Освітньо-професійної програми «Біологія організмів та надорганізмових систем»

Луцьк – 2023

Силабус вибіркового освітнього компонента «Психо- і нейрофізіологія креативності» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 09 Біологія, спеціальності 091 Біологія та біохімія, освітньо-наукової програми «Біологія організмів на надорганізмових систем».

Розробник: Козачук Наталія Олександрівна, д.б.н., професор кафедри фізіології людини і тварин, доцент.

Погодженю

Гарант ОНП (доц. Фіщук О.С.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізіології людини і тварин

протокол № 1 від 31.08. 2023 р.

Завідувач кафедри:

Качинська Т. В.

© Козачук Н.О., 2023 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	09 «Біологія та біохімія» 091 «Біологія та біохімія» «Доктор філософії»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2-й
		Семестр 4
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 10 год.
		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача (- ів)

ППІ Козачук Наталія Олександрівна
 Науковий ступінь доктор біологічних наук
 Вчене звання доцент
 Посада професор кафедри фізіології людини і тварин
 Контактна інформація: Kozachuk.Nataliya@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу. «Психо- і нейрофізіологія креативності» - це дисципліна, яка критично інтерпретує теорії креативної діяльності; з'ясовує особливості креативності як психіологічного феномену; вивчає нейрофізіологічні механізми творчого мислення.

Мета і завдання освітнього компонента. Метою курсу є засвоєння здобувачами освіти знань про психофізіологічні і нейрофізіологічні механізми креативності. Завдання: формування знань про суть поняття креативність, психофізіологічні особливості генерації креативного продукту, про нейрофізіологічні механізми інтелектуальної і творчої креативності.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ ичні	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Психохіміологічні особливості креативного процесу						
Тема 1. Поняття креативності. Види креативності. Етапи креативного процесу.	25	2	4	18	1	Т, РЗ/20
Тема 2. Теорії креативності	22	2	2	17	1	Т, РЗ/20
Разом за модулем 1	47	4	6	35	2	/40

Змістовий модуль 2. Нейрофізіологічні механізми креативного мислення						
Тема 3. ЕЕГ-кореляти творчого мислення	24	2	2	18	2	Т, РЗ/20
Тема 4. Особливості просторової організації ЕЕГ, залежні від психофізіологічних характеристик особистості	24	2	2	18	2	Т, РЗ/20
Тема 5. Особливості статевого диморфізму у різних видах когнітивної діяльності	25	2	4	17	2	Т, РЗ/20
Разом за модулем 2	73	6	8	53	6	/60
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Методи контролю: ДС – дискусія, Т – тести, РЗ – розв’язування задач, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота.

Завдання для самостійного опрацювання.

1. Особливості статевого диморфізму у різних видах когнітивної діяльності
2. Загальна характеристика здібностей.
3. Особливості прояву творчості на різних вікових етапах
4. Поняття обдарованості.

IV. Політика оцінювання

Поточний контроль проводиться у вигляді письмового опитування. Оцінка за кожну виконану практичну роботу становить 15 балів за теоретичну підготовку і 5 балів за виконання роботи.

Політика викладача щодо аспіранта. Здобувач освіти повинен відвідувати всі види аудиторних занять передбачені навчальним планом заняття згідно розкладу. Графік консультацій із навчальної дисципліни розміщений на дошці оголошень та на сайті кафедри фізіології людини і тварин. У разі відсутності аспіранта на занятті він зобов’язаний його відпрацювати (графік відпрацювання знаходяться на дошці оголошень кафедри фізіології людини і тварин). У випадку нетипових ситуацій та об’єктивних причин можливий перехід на дистанційну форму навчання на платформі Moodle <http://194.44.187.60/moodle/>.

Політика щодо неформальної, інформальної та дуальної освіти. Якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній (курси, семінари, тренінги, стажування) чи інформальній освіті і їх тематика, обсяг вивчення та зміст відповідають освітньому компоненту в цілому або його окремому розділу, змістовому модулі, темі (темам), що передбачені силабусом навчальної дисципліни, і проходження яких підтверджено документально (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), то зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно [«Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» \[https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._2_ред.pdf\]\(https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._2_ред.pdf\)](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._2_ред.pdf)

У випадку дуальної форми здобуття освіти зарахування результатів такого навчання здійснюється згідно [«Положення про підготовку студентів у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти»](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/12_Положення_про_дуал_ну_освіту_ред.pdf) на основі тристороннього договору між закладом освіти, суб’єктом господарювання і здобувачем освіти

https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/12_Положення_про_дуал_ну_освіту_ред.pdf
Політика щодо академічної доброчесності. регулюється [Кодексом академічної](#)

добросесності ВНУ імені Лесі Українки. Аспірант повинен самостійно виконати всі завдання лабораторних робіт, а у випадку запозичень інформації зобов'язаний коректно її відобразити з посилання на першоджерело. Використання будь-яких джерел інформації під час проведення різних форм оцінювання знань (поточний, модульний, підсумковий контроль) заборонено.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти повинен вчасно виконати всі завдання практичних робіт і надавати їх для перевірки викладачу. У випадку відсутності аспіранта на занятті з об'єктивних причин (хвороба, заява по поважній причині) термін здачі робіт може бути змінений. До підсумкової форми контролю (заліку) здобувач освіти має відпрацювати пропущені заняття та здати лабораторні роботи.

Підсумковий контроль – залік. Загальна оцінка підраховується сума балів поточного контролю.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, аспірант складає залік у письмовій формі. Аспіранту пропонується тести, за відповіді на які він може отримати максимум 100 балів. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Перелік питань для підсумкового контролю

1. Поняття креативності
2. Структура креативності
3. Рівні творчої діяльності
4. Параметричний підхід до дослідження креативності.
5. Теорія креативності Дж.Гілфорда.
6. Теорія креативності Е.П.Торренса.
7. Концепція М.Волаха і Н.Когана
8. Теорії креативності (асоціативна, інвестиційна, інтелектуальної активності)
9. Розвиток креативності.
10. Методи вимірювання креативності
11. Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання
12. Особливості прояву творчості на різних вікових етапах.
13. ЕЕГ-кореляти творчого мислення
14. Особливості просторової організації ЕЕГ, залежні від психофізіологічних характеристик особистості.
15. Особливості статевого диморфізму у різних видах когнітивної діяльності.
16. Особливості статевого диморфізму у різних видах когнітивної діяльності
17. Загальна характеристика здібностей.

18. Особливості прояву творчості на різних вікових етапах

19. Поняття обдарованості.

Рекомендована література

1. Льбіна Н.М. Психологія творчості та обдарованості. – Університетська книга, 2018. – 227 с.
2. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник. – Львів: ЛьвДУВС, 2016. – 156 с.
3. Козачук Н.О. Електрична активність кори головного мозку чоловіків і жінок в процесі дивергентного мислення: монографія / Наталія Олександрівна Козачук. - Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2015. – 191 с.
4. Kozachuk Nataliia, Kachynska Tetiana, Zhuravlyov Oleksandr, Zhuravlyova Olena Resting state EEG rhythm characteristics associated with readiness for divergent thinking. -, Health Prob Civil. 2021, Volume 15, Issue 3, 234-241.
5. Kozachuk N., Shvartz L, Zhuravlov O, Poruchynskiy A, Dmytrotsa O, Abramchuk O, Poruchynska T, Zhuravlova O, Hoshko L. Relationship Between The Rhythmic Activity Of The Cerebral Cortex And The Manifestation Of Impulsivity/Reflexivity // RJPBCS. – 2018. – 9(4). – P. 1349-1355.
6. Kozachuk N., Shvartz L, Zhuravlov O, Poruchynskiy A, Dmytrotsa O, Abramchuk O, Poruchynska T, Zhuravlova O, Hoshko L. Relationship Between The Rhythmic Activity Of The Cerebral Cortex And The Manifestation Of Impulsivity/Reflexivity // RJPBCS. – 2018. – 9(4). – P. 1349-1355.
7. Kotsan IY., Kozachuk NO, Kachynska TV., Shvartz LO., Poruchynskiy AI., Dmytrotsa OR., Abramchuk OM., Poruchynsky TF. Functional System of Creative Thinking. RJPBCS. – 2016. – 7(5). – P. 527-532

Електронні ресурси:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1053811920301828?via%3Dihub>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1053811919309760?via%3Dihub>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1053811919309863?via%3Dihub>

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S105381191731008X?via%3Dihub>

<https://www.cambridge.org/core/books/abs/cambridge-handbook-of-the-neuroscience-of-creativity/costs-and-benefits-of-cognitive-control-for-creativity/32DA61DB582031E75D6F566CE9982442>

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2018.02529/full>